

IV. évfolyam, 49. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyen szám ára - - - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==
június 18. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi ré-
szét illető közlemények intézendők
ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A kísértet.

Irta: Burgyán Aladár orsz. képviselő.

Nagyon hasonlít a magyar politikai élet a mesebeli elátkozott várkastélyban nyüzsgő nappali lélekhez, amely lázas sietséggel mindennap elvégzi a maga alkotásait, de minden éjjel megjelennek a rémes kísértetek, hogy megsemmisítsék minden egyes napnak alkotását.

Nem volt még Magyarországon kormány, nem volt parlament sem, mely oly munkakedvvel annyit tudott volna megalkotni ilyen rövid idő alatt, mint a mai kormány a mostani parlamenttel. Nincs sem az állami, sem a társadalmi osztálynak olyan rétege, amelyre többé-kevésbé jótékony kihatással ne lettek volna ezek az alkotások.

Amerre a vizsgálódó szem csak el tud tekinteni, mindenütt a reformok üdvös intézkedései, mint a parlamenti munka legszebb tanúsítványa, tűnnek szemünk elé. Belső állami életünknek egy egészen új korszaka nyílt meg, gazdasági, társadalmi és törvénykezési vonatkozásban és az alkotások folyamata még mindig nem szünetel, a lázas munka még egyre folyik, mintha soha végére nem lehetne érni.

Negyven évnek összetorlódott mulasztásait, egy nemzedéknek közönyét, hanyagságát kellett és kell ez alatt a rövid idő alatt helyrehozni. És a legnagyobb nappali munka, a leglátványosabb tevékenység órájában megjelenik egészen váratlanul itt is az éjszakai rémnek, a kísértetnek előrevetett árnyéka, hogy veszélyeztesse a meghozott alkotásokat.

A tisztifizetések kérdése csak előre mutatkozó árnyéka a katonai kérdések nagy kísértetének. Ez az árnyék, előrevetett árnyék nem tudott kárt csinálni, mert a kísértet nappal nem veszélyes: de maga az a tény, hogy megjelent ebben az elátkozott várkastélyban, bizonyítja azt, hogy meg fog jelenni egyszer, épen ilyen váratlanul, talán a sötétség leple alatt, amidőn árnyék nincs, mert a nap nem világít, nemzetünk alkotó munkájának ez a réme a maga nyomasztó valóságában: a megoldatlan katonai kérdés.

Aki az osztrák és magyar hadsereg mai szervezetét, beléletét csak félig-meddig is ismeri, az tisztában van azzal, hogy ez a rettegett kísértet rövid időn

belől meg fog jelenni, akár van a sokat hánytorgatott paktumból kikapesolva, akár nem. Sem el nem tagadható, sem tovább nem leplezhető okok miatt, máris lappangva keresi az időpontot, amidőn úgy Ausztria, mint Magyarország elé odatoppánhat, mint egy nagy eleven kérdőjel, ami mögött előre egyik állam sem tudhatja, hogy mi rejtőzködik.

Talán ez az oka annak, hogy a magyar kormány olyan lázas sietséggel, olyan megfeszített munkaerővel végzi az egész államéletre kiterjedő alkotásait?! Mert abban a percben, amidőn ez a kísértet közöttünk megjelenik, szünetelni fognak az összes reformmunkálatok.

A függetlenségi párt az első pillanattól kezdve, tehát már akkor, midőn ennek a kísértetnek előrevetett árnyéka csak kezdett a homályból kibontakozni: szemébe akart nézni magának az eleven kísértetnek és követelte az egész katonai kérdésnek gyökeres és ha nem is állandó, de tartós időre szóló megoldását. A jövő igazat fog adni ennek a függetlenségi párti felfogásnak, amely az őszinte, nyílt és becsületos politikát jelenti.

Nem egészséges, nem természetes és nem józan politika az, amely két állam munkás jövője elé lappangani enged egy kérdést, amely mint gát eléje fekszik minden békés haladásnak. Pedig a két állam népeinek életérdeke a gazdasági és kulturális állandó előrehaladás és ebben az utjában nem tűri a gátakat és korlátokat.

Negyven év óta nem akadt egyetlen egy államférfia sem Magyarországnak, Deák Ferencet sem véve ki, aki nyíltan szemébe mert volna nézni ennek az állandóan lappangó kísértetnek: és így ez a feladat is ennek a generációnak nehezedik a vállára. A mai kormány tagjaira és első sorban Kossuth Ferencre vár, talán már a közeljövőben, ennek a feladatnak a megoldása.

Kossuth Ferenc a magyar nemzet szerencsésjére európai látókörű, nagyszabású és szerencséskezű államférfi, aki hivatva van arra, nemcsak születésénél, de képességeinél fogva is, hogy a két egyenrangú hatalom, a király és nemzet közé odaálljon akkor, amikor a kísértet megjelenésének kritikus pillanata elérkezik. De az is feladatává vált Kossuth Ferencnek, hogy ezt a pillanatot siettesse, mert a nemzeti munka nem tűri a bi-

zonytalanságot, a gazdasági és kulturális haladást, megoldatlan kérdéseket. A politikai erkölcs pedig nem tűrheti a nemzet érzületére lehangolóan nehezedő bizonytalan helyzeteket, ezeket a lappangva járó, állandóan kísértő rémeket!

Járvány-veszedelem.

Mint a villám, oly gyorsan terjedt el városzerte a hír, hogy úgy az elemi, mint a középiskoláknak ezen és jövő hétre kitűzött záróvizsgáit 1—3 nap alatt a szülők és közönség teljes kizárásával, kell befejezni, az I. és II. negyed ovodái pedig azonnal bezárattak: Az ok? Elszomorító, ha nem megrémítő: *vörheny-járvány* ütött ki és rémpusztításokat visz végbe.

Mivelhogy minden földi javak között az egészség képezi mindenkinek legdrágább, legfőbb kincsét, természetes, hogy semmiféle orvosi, hatósági intézkedés nem lehet eléggé szigorú arra nézve, hogy a már is elhatalmasodott járvány *továbbterjedésének* gát vettessék.

Helyeseljük a tisztifőorvos és a hatóság intézkedését, de önkéntelenül előtérbe nyomul a kérdés, vajon nem-e késő már s nem-e lehetett volna már korábban alkalmazott óvintézkedésekkel, rendszabályokkal a *járvány rohamos* terjedésének, széthurcolásának elejét venni?

Tudomásunk szerint a vörheny már február óta szedi áldozatait s míg az előző hónapokban 46, 56, 36, 23 vörhenybeteg közül 7—8 halt meg, most már június első felében 23 beteg közül 12 esett áldozatul. Biztos tudomásunk van arról is, hogy egyetlen egy családnak 5 gyermeke halt el vörhenyben, azonfelül pedig *egész utcát* szemelt ki magának e pusztító járvány.

Igaz ugyan, hogy legilletékesebb helyen szerzett információink szerint a ker. orvosok eljártak a betegek lakására, a főorvos is személyesen utána járt felülvizsgálni, ellenőrizni, de mindez szerintünk *nem elég* s az első nagy hibát — egyebet, mint pd. járványkórház, fertőtlenítés hiján — ott látjuk, hogy az iskolák legalább a Rókus negyedben, mint a *vörheny-járvány főfészke*ben már régebben nem zártak be. Orvosok szakvéleménye szerint a vörheny *továbbterjedésének* — szorom hiányában — az *elszigetelés* a legbiztosabb, leghatásosabb óv- és gyógyszere. Ámde mit használ az *elszigetelés* elrendelése, a *vörös cédula* kiragasztása, mikor

BOGDÁNY és TÁRSA
UJVIDÉK,
Vármege-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDÉKEN.

nem történik intézkedés arra nézve, hogy az orvosi rendelkezések, hatósági intézkedések drákói szigorral végrehajtsanak? A jelen eset legjobban bizonyítja, hogy a hiba és mulasztás második főoka magában a közönségben rejlik. Főleg a szegényebb sorsu szülőknél, akik — mintha egyenesen önmaguk ellen akarnák a végzeteljes sorsot felidézni — csecsemővel karjukban, apró gyermekeket kézen tartva, tilalom dacára is sűrűn látogatják az ilyen járványos betegeket, sőt még a járványban elhaltakhoz és temetésükre is elviszik apróságait s ekkép megfertőzve a ragálytól, szerte hurcolják annak bacillusait.

Ezt a — mult és régi gondolkodáshoz szokott — népet nem csak járvány idején, de még inkább ezt megelőzőleg, folyton kioktatni, felvilágosítani és tanítani, a tilalom ellen vétőket pedig büntetni kell és minden áron megakadályozni, hogy készakarva ássa meg ártatlan kisdedeinek sírját.

A vörheny jelenlegi pusztításait kevésbé enyhíti a tudat és remény, hogy az új kórház mellett építendő járványkórház javulást hozand közegészségünk ügyébe, a baj és veszély sokkal nagyobb és komolyabb, sem hogy egy percig is habozni szabad volna a legmesszebbmenő intézkedésekkel, amelyeknek nem pusztán elrendelését, de szigorú végrehajtását is elvárjuk, az összlakosság érdekében megköveteljük.

Itt erélyes, rögtöni és akár mint kolera idején, rendkívüli intézkedésekre van szükség és ép azért megnyugvással, sőt örömmel és elismeréssel vesszük e sorok írásakor azt a hírt, hogy a f. hó 16-án Dr. Balla Aladár főispán elnökleto alatt tartott közig. bizottsági ülés magáévá tette főispánunk indítványát és több jelentőségteljes határozatot hozott, nevezetesen: a ker. orvosok, élén a tisztí főorvossal, tartoznak azonnal az inficiált negyedekben és utcákban házról házra járni s intézkedni, hogy vörheny-beteg gyermekektől a többi házbéli gyermekek elkülönítessenek s amennyiben ez a házban nem volna lehetséges, az id járványkórházzá átalakítandó vár. kertészlakba helyeztesse ki, a fertőzött lakások pedig dezinficiáltassanak; továbbá a polgármester falragaszon és dobszóval tudomására hozza a közönségnek azon rendelkezéseket, melyeket a közig. bizottság és a hatóság szükségeseknek tart, azonfelül a ker. orvosok utasítatnak, hogy szerzett tapasztalataikról azonnal jelentést s esetről esetre szükséges intézkedések iránt javaslatot tegyenek.

Nem papírintézkedésekről van szó, hanem a dolog mélyébe ható, gyökeres és modern rendelkezésekről, amelyeknek szigorú betartásáról és végrehajtásáról kezeskedik azon tény, hogy maga főispánunk kezdeményezte és ugyancsak az ő éber ellenőrző gondoskodásának képezi

tárgyát, hogy a hatóság és orvosok részéről minden lehető elkövetessék a ragályos kór elfojtására és továbbterjedésének megakadályozására.

Nemzeti színészet.

Szombaton este ifjusági előadás számában került színre Tóth Ede halhatatlan műve, a „Falu rossza“. Dacára, hogy e művet a nép apraja-nagyja igen jól ismeri, mégis meglehetősen számban volt közönség. Az előadás ügyesnek mondható, főképp Mezey Andor, Mezey Péter, Krémerné, Iványi, Krémer, Szabados Giza és Nagy Terus tündek ki.

Vasárnap délután Lehár kedves zenéjű operetteje, „A három feleség“ került színre harmadszor. Este, sajnos, nagyon csekély számú közönség előtt adták Poétiérnek színművét, a „Trilby“-t, melyben a mi kedves primadonnánk, Felhő Rózsi játszotta a címszerepet. Szinte elfeledtük ezen fellépése alkalmával, hogy a jókedvű, bájos hangú szubrett játszik, mert oly közvetlenül, oly nagy hatással alakította a Svengali hipnozisának hálójába került becsületes párisi leánykát. A rémséges Svengáli, aki beteges természetével elbűvölte Trilbyt, a szerep minden forcejának sikerült kihasználásával, finom pointirozás és remek nuanceirozás mellett alakította Almássy Endre. A darab többi szereplői mindenképp hozzájárultak a sikerhez, Iványi mint Billie, Krémer mint Zouzon, Virágháty mint Sandy, Szalay mint Taffy, Pesti mint Gerko, Mezey P. mint Thomas és Baróthy né mint Ragot. Csak az a kár, hogy oly kevesen nézték meg ezt a derék, összvágó játékot.

Hétfőn kezdte meg vendégszereplését a budapesti Vígyszínház két kiváló művésze: Góth Sándor és neje Mesztész Ella. Bernstein Henrinek megkapó francia színműve, „A tolvaj“ volt ez alkalommal a műsoron és a közönség, amely ez alkalommal csak jó fél házat tudott teremteni, bámulattal nézte azt a kiváló játékot, amelyben nem mindennap van része és amelylyel ez a hatalmas művészpár alakított. Nem tudjuk, melyiket emeljük ki jobban. Góthné Kertész Ellát-e, aki mint Marie Louise nyújtott felülmulthatatlant, avagy Góth Sándort, akinek Voysin Richárdja a kiforrott művészet bélyegét viselte magát. Alakítottak, de nem a szó pusztán értelmében, hanem a kitűnőség és kiválóság minden egyes vonásának határozott érvényrejtetésével. A lélektani tanulmányt igénylő szerepeket igazán kidolgozták, a nehéz második felvonásbeli jelenésben elejétől végig kitartottak művészi hirtük megóvása mellett, úgy hogy oly tapsviharkövette művészi játékokat, amilyent a Dungszy-színház még nem igen hallott. A többi szereplő az ensemblet sikeresen egészítette ki. Baróthy jól átgondolt Raymondot nyújtott, Kertész Fernandja igen jó volt, Békefiné (Isabelle) és Virágháty (Gondoiné) ugyesen játszottak.

Kedden a Góth-pár újból fellépett Bernstein hatalmas színművének, a „Sámson“-nak előadása alkalmával. A színház félig megtelt, de szerettük volna, ha ezen kiváló művészek fenomenális játékában telt ház gyönyörködött

volna. Megrázó darabban volt részünk, a drámai erő benne érdeklődésünkre percenkint fokozódik, míg azután az ellentétek elsimulása után egy kellemes végső jelenetben nyer befejezést. Azt az intenciót, amely Bernsteint a darab megírásában vezérelte, jobban, tökéletesebben, művésziessébben nem interpretálhatta volna senki, mint Góthék tették. Helyünk nem engedi, hogy ezt az utánozhatatlanul kitérő játékot minden részletébe kiemeljük, de annyit mondhatunk, hogy ily jó alakításban nem mindennap volt részünk. Fogadja az igazgatóság hálánkat, hogy a művészpárt körünkbe hozta. Góth Sándor Jacquesja, Góthné Antoinetteje örökké kellemes emlékezetünkben maradt. A művészpár mellett Kertészt és Szabados Gizát kell még kiemelnünk. A többi szereplő pedig az ensemblet ügyesen egészítette ki.

HIREK.

Közig. bizottsági ülés. A közigazgatási bizottság e hó 16-án Dr. Balla Aladár főispán elnökleto alatt rendes havi ülést tartott, melynek tárgyát a havi jelentések és előterjesztések képezték. Ezenkívül az ülés a vörheny-járványt is tárgyalta behatóan és fentebb ismertetett, fontos határozatokat hozta.

Hivatalvizsgálat. Jorgovits Döme p. ü számtanácsos e hó 15-én megvizsgálta az ujvidéki járdai számvevőség ügykezelését és ez alkalommal ifj. Kamenitzky Sándor számvevőnek elismerését fejezte ki a tapasztalt pontosság és rend felett.

József Főherceg alapítvány. B. e. József főherceg ur Ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m kir. honvédség kötelékébe tartozó vagy tartozott egyének árvái vagy félárvái neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1908/9 tanév kezdetén a József fiárva házban és az Erzsébet leányárvaházban egy-egy hely kerül betöltés alá. Az erre vonatkozó felvételi feltételek a katonaiügyi osztályban (II. em. 32.) a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Vörheny. Minthogy a vörheny-járvány az I. negyedben, a legutóbbi napokban fokozódó mérvben és 50% halálozással terjed, Dr. Ofner Mór tisztí főorvos jun. 15-i jelentése alapján az I. és II. n. ovodák azonnal bezárattak, a többi intézetekben pedig a záró vizsgáknak 3 nap alatt leendő befejezése rendeltetett el. Ehhez képest az elemi iskolákban, valamint a középiskolák Te Deuma ma, jun. 18-án lesz megtartva.

Adomány. Gassner János és társai cég úgy az ujvidéki, mint a pétervárdi önk. tűzoltó egyleteknek a textilgyár égése alkalmával kifejtett sikeres munkásságuk elismeréséül 100—100 koronát adományozott.

Jóváhagyott alapszabályok. Az ujvidéki rom. kath. könyvtár-egylet mint közművelődési egyesület alapszabályai min. jóváhagyást nyertek. Ez az egylet 2 éve áll fen s 1600 kötet könyve van, melyeket a mult évben 6650 esetben adtak kölcsön. A befizetési díj évi 1 kor. 20 fillér.

Hatóságilag megengedélyezett

TELJES VÉGELEDÁS!

Az üzlet felosztása miatt az összes ékszer, arany-, ezüst-, chinaezüst-árak és órák 30—40%-kal az áron alul eladatnak.

ÁRMÁNYGÉZA

ékszerész és órász
UJVIDÉK, Fő-tér.

25—26

„Jan
félhe
Káro
jének
szere
Kert
ban
kezd
sét J
este
re, m
dik e
opere
szere
I
déki
a köz
vány
ünne
A biz
f. hó
adja.
kezd
dönd
C
volt
Zadru
Zsaki
Száva
Silics
belev
azt Z
sérül
pedig
B
Csorb
joggy
kerül
I
zium
már a
nylló
rium
jóváh
a jöv
utáni
körül
kötele
kerül
150 k
I
jövéd
ben a
letére
mérés
év I.
folyó
város
A
közgy
lentés
határo
gyülés
ügyek
ványo
vény
Az eg
két k
LO

Színházi hírek. Csütörtökön délután a „Janitonó” című falusi életkép kerül színre félhelyárral. Este lesz a premierje *Bakonyi Károly* és *Kálmán Imre* 3 felvonásos operettjének a „*Talárjárás*”-nak. Az operett vezető szerepeit Felhő, Bárdos, Mezei, Krémer és Kertész játsszák, kívülök részt vesz a darabban az egész énekes személyzet. Pénteken kezd meg két estére terjedő vendégszereplését *Nádass Margit*, az operaház tagja. Első este a „*Cigánybáró*” című operett kerül színre, melyben a művész *Saffy* játssza, második este *Strausz János* „*A denevér*” című operettje kerül színre, a művész *Rosalinda* szerepét fogja játszani.

Elhalasztott isk. hangverseny. Az úvidéki áll. polg. leányiskola ez uton is értesíti a közönséget, hogy a nagymérvű vörhenyjárvány miatt a jun. 20-ára tervezett évszázó ünnepély elmarad és *őszkor* fog megtartatni. A bizonyítványok jun. 19-én és az értesítők f. hó 24. és 25-én osztatnak ki. Végül tudtul adja, hogy erdélyi tanulmányutját jun. 22-én kezdi meg és a beiratások szept. 2-5-ig kezdődnek.

Garázda kereskedőség. Tánmulatság volt vasárnap a Zmaj Jovanovics utcában levő Zadruga-féle helyiségben. Mulatság közben Zsakics Negován borbélyegéd és Kondán Száva kereskedőségéd összeveszttek, mire Silics (Veszés) Nikola kereskedőségéd is beleavatkozott a dologba és zsebkését kirántva azt Zsakics hátába dőfte. Zsakicsot súlyos sérülésével a kórházba szállították, Silicset pedig a rendőrség letartóztatta.

Kinevezés. A szegedi kir. tábla elnöke *Csorba Sándor* úvidéki törvényszéki díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló kir. tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Főgimnázium. Az *ujverbázi* algimnáziumnak főgimnáziummá leendő kibővítése már a legközelebbi 1908-9. tanévben megnyíló V. osztálylyal megvalósul. A minisztérium a község által előterjesztett szerződést jóváhagyta s az eddigi épület kiépítését már a jövő héten megkezdik. A verbáziak kultura utáni törekvéseire igen szép fényt vet azon körülmény, hogy a jobbmódu verbázi szülők kötelezték magukat, hogy az V. osztályba kerülő fiaik után tetemes nagyobb tandíjat — 150. koronát — fizetnek.

Italmérők figyelmébe. Az áll. italmérési jövedekről szóló 1899. é. XXV. t. c. értelmében az *italmérési illetékel Ujvidék* város területére másodfokban megállapítani hivatott italmérési illeték felszólamlási bizottság az 1908. év I. felére vonatkozó tárgyalásait Ujvidéken folyó június 23-án d. u. 3 órakor fogja a városházán megtartani.

A bácsi ág. ev. egyházmegye június 23-i közgyűlésének tárgyai: 1. A fősperes évi jelentése s ennek kapcsán a netalán szükséges határozatok. 2. A tavali egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyve kapcsán tárgyalandó ügyek. 3. Iskolai jelentések, valamint új beadványok elintézése. 4. Az egyházmegyei törvényszék és a fegyelmi bizottság kiegészítése. Az egyházközség a lelkes és felügyelőn kívül két küldött által, megbízó levelek előmutatása

mellett, képviseltethetik magukat, a meg nem jelenők pedig elmaradásukat okdatolják.

Szanatórium estély. Igen szép mulatság volt szombaton este a Mayerféle új nagy kioszkban, amely alkalommal a József főherceg szanatórium-egyesület helybeli fiókja sétahangversenyt rendezett. Bár mindenestre tömegesebb látogatottság lett volna kívánatos, mégis itt láttuk városunk intelligenciáját nagy számban. A 70-es zenekar nyújtotta ügyes hangversenyhez kedves keretet képezett a mozgó vásár. Volt itt pezsgő árusítás, rózsalevéldobás, mozgó filléres bazar, virágkereskedés, játékkereskedés és sok egyéb változatoság, amelynek sikerét városunk szépei igyekeztek előmozdítani. A hangversenyt tánc követte a teremben, amelyen Terpsichore hívei hajnalhasadtig tartottak ki. A jótékony célra tisztán körülbelül 200 korona fog jutni. A rendezőség élén városunknak jótékony terén hathatós erővel buzgólkodó angyala, Piukovich Ferencné urasszony állott, aki semmiféle fáradságot sem kimélt a siker érdekében. Felülfizettek: 10 koronát Mayer József, N. N. 5 koronát Hirschné. 4 koronát: Benedek Mihály (Temerin), Róth Vilmos, Grossinger János. 3 koronát: Schneider Frigyes őrnagy, Brüll Ferdinánd Frigyes, Lichtschein, Skutetzky. 2 koronát: Weisz Leó, N. N., Balla Árpádné, Várnay Ernő, N. N., Herzog István, Farkas, Stuchlikné, Dr. Ofner Mór, Dr. Belohorszky János, Dr. Bruck, Totovics. 1 koronát: Dr. Gephard (Boroszló) Nussbaum Marcell, Zambauer Ágoston, Jovanovics tanár, N. N., N. N. Összes bevétel: 635 kor. 11 fillér.

Egyházmegyei hír. Kersch Mihály a földmívelésügyi miniszter prezentálására *kulai* plebánossá neveztetett ki.

Uj gyár a megyében. Jules Barbet lioni gyáros *Zenta* városával szerződést kötött 120 szövőszékre berendezett *ernyőszövőgyár* létesítése iránt. Zenta városa 300,000 kor. kész. pénzt, 800,000 db téglát, ingyen telket s adómentességet szavazott meg. A kereskedelmi miniszter 35,000 kor. évi állami segélyt nyújt 10 éven át.

Tűz a vonaton. A Szabadkáról Bajára közlekedő vonat utasai nagy ijedelembe voltak e hó 13-án, mikor a vonat Bácsalmás előtt nyílt pályán vészelt adott és megállott. Az utasok ijedten ugráltak ki és rémülten hallották, hogy egyik teherkocsin egy Bácsalmásra szállított mozi egyik alkatrésze tüzet fogott. Szerencsére még idejekorán észrevették s még mielőtt nagyobb baj esett volna, a tüzet elnyomták.

Köszönetnyilvánítás.

Istenben megboldogult feleségem temetése alkalmával történt egyházi szertartást végző Vukoszavlyevity Milán mozsori plebános urnak, főképp földi életét jellemző, meghatóan szép bucsubeszedéért, továbbá Kátity és Zloklicza zsabylai plebános urnának, kik szegény feleségem utolsó útjára oly meghatóan fényes végtiszteletet nyújtottak, nem különben a dalárda és azt vezető Tomity Kaménkó tanító urnak és az összes jelenlevő, fájdalomban résztvevő és résztvétüket nyilvánító polgártársaimnak ez uton mondok hálás köszönetet.

Mozsor, 1908. június 12-én.

Gadi Rezső.

Nyílt-tér.

Virág és illatos rózsá közt

feleséges a pihenés, de itt is megtörténhetik, hogy meghűti magát az ember. De ha meghűlt, még nem kell mindjárt izzasztó-fürdőre, teára és borogatásra gondolnia. Vegyes egyszerűen egy skatulya Fay-féle valódi szodeni ásvány nasztillát és majd meglátja, milyen gyorsan helyreáll ismét. Egy skatulya ára csak **1 K. 25 fillér** és eladja minden gyógyszerár, drogéria és ásványvízkereskedés.

Főraktár Budapest: Egger Leó dr. és Egger J., VI., Váci-körút 17., Kochmeister Frigyes utóda, V., Hold-utca 8., Thallmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Török József, VI., Király-utca 12.

Felelős szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zambauer Ágoston.

Hirdetések.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy *Petőfi utca 81. sz. aialt* a mai kornak megfelelő

„Petőfi-kávéház”

név alatt elegáns kávéházat nyitottam. Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy engem ezen vállalatomban is pártfogolni sziveskedjék, ígérve, hogy *ugy kiszolgálásommal*, mint kitünő *italommal* legnagyobb meglepedésüket fogom megnyerni.

Gyönyörű nagy kerthelyiség fedett nagy kioszkkal.

HIDEG ÉS MELEG ÉTELEK.

Tisztelettel **FEHÉR IMRE,**
a Petőfi-kávéház tulajdonosa.

5-10

Uj ügyvéd Zsablyán.

Hirschberger József ügyvéd, ki Szabadkán 27 évig folytatott ügyvédi gyakorlatot, ügyvédi irodáját Zsablyára helyezte át. 1-3

Óvás

vastag, puha szappanható, mely — ha pontosan el nem távolították — a bőrtől elvonja a simaságot előidézó zsirt. Fehér bőr betegségre vall s ezt előidézni, helytelenség. A józan borápolás 3 követelményt szab az ideál-toalett-szappan elé: 1. A bőrt a piszoktól és levált fulbőr-részekektől azonnal gyökeresen megtisztítani. 2. A bőrt nem kiszáritani, nem zsirszegénynyé, nem érdesé tenni. 3. Bőr a vértájtárását sima-szemecű dörzsöléssel elősegíteni, bőrtisztítálatárságokat eltávolítani, anélkül hogy a bőrnök ártana.

Megfelel-e az ön szappana ezen követelményeknek? Ha nem, kísérelje meg az újfajtájú **Sesan-Szappant**. Száz meg száz orvosi nyilatkozat bizonyítja a Sesan-szappan értékét. — Sesan-toalett-fürdő-szappan 70 f., toalett-szépségszappan 120 k., kéztisztító-szappan 20 f. Kapható gyógytárakban, drogueriákban és enomé üzletekben.

Dr. Sedlitzky L. cs. és kir. udv. szállító, Salzburg.

LÖWY MÁTYÁS és Társa divatáruháza

Ujvidéken, Fötér
Erzsébetzálloda
éptület.

Lekötött nyári
ujdonságok.

Voile

Grenadin, minden színben simán és himzéssel.

„

Mousseline minden színben és árnyalatban.

„

Marquissette csikos és kockás mintákban.

Különlegességek himzett ruhákban, batisztból vászonból, szövet- és Selyemből.

Jégszekrények

a legjobb kivitelben minden háztartási és üzleti célra.

Fürdőkádok, Closetberendezések, Háztartási cikkek és konyhaberendezések.

Számos referencia Telefon 148.

SAJÁT GYÁRTMÁNY

Klees József és Fia Ujvidék Fő-utca 21.

3-12

Alig használt butorok

elköltözés miatt július 1-ére olcsón eladó, még pedig: 1 barok faragott háloszoba, mely áll 1 konzolból márvánnyal és tükörrel, továbbá 1 kihúzható asztal, 6 szék, 1 ottomán, 2 egészen új ruganyos matrac — mindez összesen 240 forint készpénz fizetés mellett eladó.

Megtekinthető *Petőfi-utca 17. sz.* (Berczeller-féle ház) földszintjén délutáni 2-3 óra között. 1-1

10609. sz. 1908. vgrh.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Brüll Ede ujvidéki cég végrehajtónak Tomasics Ádám szabályai lakos végrehajtást szenvedett ellen 1900 korona tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék és titeli kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén a szabályai 1644. sz. betétben Tomasics Ádám (nős Liscevic Lenkával) nevén felvett A. I. 1-2-sor 1546, 1547 hrsz 291 négyszögöl kert, 162 négyszögöl udvar és 567 ö. i. sz. ház a beltelekben 628 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adni. Megjegyeztetik, hogy az árverés a fenti ingatlanra özv. Tomasics Julianna javára bekeblezett élethossziglani haszonélvezeti jogot nem érinti.

Határnapul az 1908. évi június hó 25-ik napján délutáni 3 órája Zsabya község házához kintizetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, a melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú J. M. számú rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Titelen, 1908. június hó 10. napján.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. járásbíró.

MÁV. 15734/908. számhoz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A m. kir. államvasutak budapest jobbpárti üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére folyó évben szükséges 2500 q portlandi cement szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a MÁV. budapest-jobbpárti üzletvezetőségénél megszereshető és MÁV. igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok és az ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátott ajánlati felhívások lepecsételt ezen külcimmal: „Ajánlat a 15734/908. számú pályázati hirdetményben kiírt anyagokra”, 1908. évi június hó 23. napjának déli 12 óráig a MÁV. budapest-jobbpárti üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez (Budapest, VII. Kerepesi-ut 3. I. 38.) benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a m. kir. államvasutak budapest-jobbpárti üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1908. évi június hó 22. napjának déli 12 óráig a budapest-jobbpárti üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál letendő, esetleg postán utján beküldendő. Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bennvannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének meg történte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letétjegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladóvevény vagy esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kifizető határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1908. május hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona 1 szelvény 10 korona 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona
--	---

Egy szelvényt íkelle szalonruhához 20. — K.-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarut stb. stb. gyári áron küld a mihi megbízható és szolid cég mindenütt ismert postógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

MÁV. 129024/908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A MÁV. igazgatósága budapesti északi főműhelyi és miskolci szertáraiban az 1908. év első év harmadában feleslegesként összegyűlt s jelenleg készletben levő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszólítás vételétől számítva 14 nap alatt a szertárból okvetlenül átvenni és a szertárból eltávolítani. Az ajánlati árak az anyagoknak az illető szertárban való átadása, illetve átvétele mellett értetnek, vasuti kocsiba való felrakásukról és továbbszállításukról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők által viselendők. A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott, sértetlen és lepecsételt borítékban tett ajánlataikat a MÁV. igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 43. ajtó.) a következő címmel: „Ajánlat ócska fémanyagok megvételére” 129024/908 számhoz 1908. évi június hó 25-nek déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, amikor is azok ugyanott felbontatni és felolvasatni fognak, megjegyezvén, hogy a versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelt és az említett anyag és leltárbeszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és szóval irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/96 sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőnek elismerni és azt 60 fillér magyar kir. okmánybéllyel, saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 filléért megszereshetők, vidékieknek pedig a nyomtatványtárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 filléres postabélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5% az ajánlat benyújtására kifizető határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban főpénztárunknál letendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letétele azonban az ajánlaton felemlítendő. A bánatpénz letételét igazoló jegy nem csatolandó az ajánlatához, hanem az ajánlattevő birtokában marad. Ajánlatok, melyek ezen pályázati hirdetményben foglaltaktól eltérő feltételeket tartalmaznak és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalán nem bocsátatnak tárgyalás alá. Az ajánlattevő ajánlatával, annak benyújtásától számítva 3 hétig visszavonhatatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és részmennyiségekre is szólhatnak, de a MÁV. igazgatósága is fentartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló, — hacsak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni tartozik. A MÁV. igazgatósága fentartja magának továbbá azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlat árakra szabadon választhasson és hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1908. május havában.

Az igazgatóság.

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szén-savas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit felülmul hazánk **természetes szén-savas** vizek királya

a mohai

ÁGNES

forrás.

Milleniumi nagydíjjal kitüntetve.

Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést rögtön meg-

szünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi állás gyomorhajosoknak.**

Kedvelt borvíz! Olcsóbb a sodaviznél! Mindenütt kapható!

7-15

Főraktár: Dietzgen fia uraknál Ujvidéken.

A.